

Osaamisen tunnustaminen

Todistuksin osoitettu osaaminen voidaan tunnustaa soveltuvin osin.

Tutkinnon järjestäjän edustaja ja tutkinnon tai sen osan suorittaja tekevät yhdessä tutkinnon suorittajalle kirjallisen suunnitelman, jossa kuvataan, miten, missä ja milloin tutkinnon suorittaja osoittaa tutkinnon perusteissa edellytetyn osaamisen. Lisäksi suunnitelmaan on hyvä kirjata tutkintosuoritusten arvioijien nimet. Suunnitelma valmistuu tutkinnon osittain ja sitä päivitetään tarvittaessa. Tämä suunnitelma on osa henkilökohtaistamista koskevaa asiakirjaa.

Suunnitelman ja siihen mahdollisesti tehtävät muutokset hyväksyvät allekirjoituksillaan päiväyksineen tutkinnon suorittaja ja tutkinnon järjestäjä sekä tarvittaessa tutkinnon hankkijan ja työelämän edustajat yhdessä. Mikäli tutkinnon suorittajalla on luotettavia selvityksiä aikaisemmin osoitetusta osaamisesta, arvioijat arvioivat niiden vastaavuuden suhteessa näyttötutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimuksiin. Arvioijat esittävät dokumentin tutkintotoimikunnalle tunnustettavaksi osaksi näyttötutkinnon suoritusta.

Mikäli tutkinnon suorittaja on jo aikaisemmin osoittanut ammattitaitonsa jossakin tutkinnon osassa, aiemmin suoritettu tutkinto tai tutkinnon osa on esitettävä tunnustettavaksi osaksi näyttötutkintona suoritettavaa tutkintoa. Aikaisemmin hankitulle ja osoitetulle osaamiselle ei voida asettaa mitään yleistä takarajaa, mutta osaamisen ajantasaisuus voidaan varmistaa.

Osaamisen tunnustamisesta päättää tutkintotoimikunta. Tunnustettavaksi voidaan esittää myös tutkinnon perusteisiin sisältyvät todistukset erillispätevyysien suorittamisesta, jos ko. erillispätevyyttä osoittava todistus on voimassa. Yksittäisiä ammattitaitovaatimuksia tai pelkästään työn lopputulosta ei voida esittää tunnustettavaksi ellei tutkinnon osaan sisälly kuin yksi ammattitaitovaatimus. Näyttötutkinnon järjestäjän on tehtävä esitys tutkintotoimikunnalle aiemmin osoitetun osaamisen tunnustamisesta heti hakeutumisvaiheen jälkeen ennen tutkintotilaisuuksien aloittamista.

Tutkinnon suorittajan erilaiset vaikeudet, kuten luku- ja kirjoitusvaikeudet tai muut erityisen tuen tarpeet, jotka vaikeuttavat ammattitaidon osoittamista, tulee ottaa huomioon tutkinnon suorittamisen henkilökohtaistamisessa. Henkilökohtaistamisessa otetaan huomioon yksilölle soveltuvimpien työpaikkojen ja toimintatapojen mahdollistaminen sekä sovitaan tarvittavista erityisjärjestelyistä.

Erityistä tukea tarvitsevien tutkinnon suorittajien osalta huolehditaan mm. tarvittavien apuvälineiden saatavuudesta sekä työpaikan esteettömyydestä tutkinnon suorittajien yhdenvertaisuuden varmistamiseksi. Mahdolliset erityisjärjestelyt eivät saa vaikuttaa tutkintosuoritusten arviointiin. Tutkintosuoritusten arviointia ei henkilökohtaisteta; ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja kriteerit ovat kaikille tutkinnon suorittajille samat.

Lähde: Näyttötutkinto-opas 2012:11, 4.2.2 Näyttötutkinnon suorittaminen